

УДК 664

***В.Стручок, **О.Стручок**

*(Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя)

** (Управління з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Тернопільської облдержадміністрації)

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ВИНИКНЕННЯ ТЕХНОГЕННИХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ (НС) НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ТА ПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

В переважній більшості підприємства харчової та переробної промисловості, в тому числі розташовані в межах території Тернопільської області, є потенційно небезпечними. Вони експлуатують на своїй території об'єкти підвищеної небезпеки, де, в свою чергу, існує реальна небезпека (ризик) виникнення техногенних НС.

В умовах запровадження нових методів та способів господарювання, посилення в Україні інтеграційних процесів в бік співпраці з країнами Європейського співтовариства, актуальним є попередження виникнення техногенних НС.

Займатися питанням попередження НС є досить економічно вигідним. Якщо порівняти витрати на реалізацію заходів щодо попередження НС з витратами на ліквідацію їх можливих наслідків, відновлення порушеного виробництва, то вони по харчовій та переробній галузі будуть співвідноситись як 1:3.

Актуальність питання ще більше зростає, якщо врахувати ще й те, що підприємства харчової та переробної промисловості відносяться до тих підприємств, що забезпечують життєдіяльність населення, тобто соціально важливих об'єктів, а тому продовжують свою роботу під час НС.

Вирішення питання попередження НС можливе через перехід на аналіз та управління ризиками виникнення НС.

Аналіз ризику виникнення НС на підприємствах харчової та переробної промисловості необхідно проводити за методиками, відповідно до яких, розраховується рівень територіального ризику виникнення аварії для кожного об'єкту підвищеної небезпеки, який експлуатується на їх території. Оскільки, ризик це в загальному випадку є добуток імовірності небажаної події на її наслідки, то він буде мати конкретне числове вираження.

При визначенні значень індивідуального та територіального ризиків важливим є врахування інтенсивності уражаючого фактору і ступінь опору цьому впливу об'єкта захисту. Пропонується пов'язати числове значення ступеня ризику виникнення надзвичайних ситуацій на підприємстві з групою ризику, що дасть можливість при декларуванні безпеки математично обґрунтувати комплекс організаційних, інженерно-технічних заходів із мінімізації наслідків та склад сил і засобів щодо їх локалізації та ліквідації.

Відповідно до групи ризику можна встановити термін та обсяги проведення попереджувальних заходів на об'єктах підвищеної небезпеки.

За даними територіальних (припустимих) ризиків від джерел небезпеки об'єктів підвищеної небезпеки по кожному підприємстві харчової та переробної промисловості можна в подальшому розрахувати індивідуальний ризик для області в цілому, та соціальний ризик щодо імовірності загибелі людей понад певну кількість у даній області протягом року, з урахуванням імовірності їх перебування.